

Ministerstvo zemědělství České republiky

Výklad úseku vodního hospodářství

Č.j.: 33976/2002-6020

Věc: Možnost ukončení odběru podzemních vod z vodních zdrojů k žádosti oprávněného [k § 12 písm. d) a § 11 odst. 4 vodního zákona]

Dotaz:

Žádost a. s. Ostravské vodárny a kanalizace předložená dopisem zn. 12/9094/953/02/Py ze dne 27.5.2002:

„Naše akciová společnost má povolení k nakládání s vodami k odběru podzemní vody z vodních zdrojů Zábřeh II. vodovod. Tyto vodní zdroje jsou využívány k odběru podzemních vod již od 30. let 20. století. V době, kdy byl odběr podzemních vod z těchto vodních zdrojů zahájen, nebyla v této lokalitě stávající zástavba a drobné vodní toky nebyly zatrubněny. V období 50. až 60. let minulého století došlo k rozsáhlé, zejména bytové výstavbě, a následně byly zatrubněny drobné vodní toky.

Odběrem podzemních vod od 30. let 20. století došlo ke změně vodních poměrů, zejména hladiny podzemních vod, která je v současnosti, kdy je voda odebírána, nižší než byla před zahájením odběru ve 30. letech minulého století.

Akciová společnost hodlá ukončit odběr podzemních vod ze shora uvedených vodních zdrojů. Po ukončení odběru podzemní vody však dojde k navrácení vodních poměrů do stavu, kdy podzemní vody nebyly čerpány, zejm. dojde ke zvýšení hladiny podzemních vod, a to takovým způsobem, že hladina podzemních vod bude dosahovat i nad základy v této lokalitě postavených staveb a bude ohrožovat jejich stabilitu. Rovněž tak bude v některých místech pronikat až na povrch, kde už jako voda povrchová bude zaplavovat pozemky a stavby na nich stojící. Navíc tato voda nemá kudy by po povrchu terénu odtekla, když původní drobné vodní toky byly v minulosti zatrubněny, a to zejména s ohledem na rozsáhlou bytovou výstavbu.

1. Je ten, kdo měl naposledy povolení k nakládání s vodami z těchto vodních zdrojů k odběru podzemních vod, povinen činit po ukončení odběru taková opatření, aby nedocházelo ke zvýšení hladiny podzemních vod tak, aby tyto vody nemohly ohrožovat stavby a pozemky nacházející se v okolí vodních zdrojů. Pokud je tak povinen činit, pak žádáme o sdělení na základě jakého ustanovení je tato povinnost dána.
2. Zda v případě, že je povinen tato opatření činit, musí tak činit na své náklady nebo na náklady jiného, a v tom případě na čí náklady.
3. Kdo a na čí náklady je povinen vodu, která z podzemních vrstev bude vyvěrat na povrch odvádět z pozemků, na nichž bude vystupovat na povrch.

Dotaz se netýká vodního díla, které slouží k odběru podzemních vod.“

Výklad:

Oprávněný k nakládání s vodami nemá povinnost nakládat s vodami podle platného povolení a je oprávněn i požádat o zrušení svého povolení k nakládání s vodami.

Příslušný vodoprávní úřad může takové žádosti vyhovět a stanovit podmínky pro takový případ. Pokud by bylo zrušeno povolení k nakládání s vodami, je příslušný vodoprávní úřad povinen rozhodnout o podmínkách dalšího trvání nebo odstranění vodních děl sloužících

k nakládání s vodami. Oprávněný k nakládání s vodami nemá automaticky z vodního zákona povinnost nakládat s vodami k jinému účelu, než mu bylo povoleno nebo ve prospěch zájmů jiných subjektů. Příslušný vodoprávní úřad je ve veřejném zájmu oprávněn uložit vlastníkovu vodního díla povinnost umožnit povolení nakládání s vodami za přiměřenou náhradu podle ustanovení § 11 odst. 4 vodního zákona.

Odůvodnění:

Podle platného zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů, i podle předchozích právních předpisů – např. zákona č. 138/1973 Sb., o vodách (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů, zákona č. 11/1955 Sb., o vodním hospodářství, zákona č. 71/1870 českých zákonů zemských je povolení k nakládání s vodami, včetně povolení odběru podzemních vod, právem osoby oprávněné k nakládání s vodami.

Vodní zákon připouští, aby příslušný vodoprávní úřad, je-li to nezbytně třeba ve veřejném zájmu, uložil povinnost oprávněnému k nakládání s vodami, umožnit využití jeho vodního díla jinou osobou určenou vodoprávním úřadem.

Tuto povinnost je možno uložit na dobu nezbytně nutnou a za přiměřenou náhradu. V případě akciové společnosti Ostravské vodárny a kanalizace lze dovodit, že nemá povinnost nakládat s vodami, respektive odebírat podzemní vody podle platných povolení podle předchozích předpisů, a to ať požádá nebo nepožádá o zrušení povolení k tomuto nakládání s vodami.

Požádá-li oprávněný k nakládání s vodami o zrušení svého povolení podle ustanovení § 12 písm. d) vodního zákona, může vodoprávní úřad zrušit toto povolení k nakládání s vodami. Není vyloučeno, aby stanovil také určité podmínky.

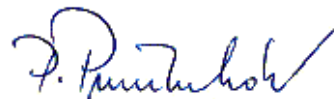
V případě, že bude zrušeno povolení k nakládání s vodami, nelze opomenout povinnost vodoprávního úřadu (ustanovení § 15 odst. 7) vodního zákona) rozhodnout o podmínkách dalšího trvání nebo odstranění vodních děl, která ke zrušenému nakládání s vodami sloužila.

Vodoprávní úřad v řízení podle ustanovení § 12 písm. d), případně ustanovení § 15 odst. 7 vodního zákona musí posoudit možné negativní ovlivnění vodních poměrů existencí nevyužívaného vodního díla – např. prouděním podzemní vody podél vodovodních řadů a ve štolách, vytékání podzemní vody přímo ze studní apod.

V případě, že vlastník vodního díla, které slouží k nakládání s vodami, nenakládá s vodami z jakýkoliv důvodů, je povinen, podle ustanovení § 59 odst. 1 písm. b) vodního zákona udržovat vodní dílo v řádném stavu tak, aby nedocházelo k ohrožování bezpečnosti osob, majetku ani jiných chráněných zájmů.

V územích, kde může dojít k takovým situacím, mohou obce uplatnit své požadavky na řešení těchto problémů při zpracování plánů oblasti povodí a následných programů opatření.

V Praze dne 4. srpna 2004

RNDr. Pavel Punčochář, CSc.
vrchní ředitel úseku vodního hospodářství

**MINISTERSTVO
ZEMĚDĚLSTVÍ**
České republiky
117 05 Praha 1, Těšnov 17